

Tờ bao giấy, trầu cau đã gắn liền với đời sống của người Việt. Trầu cau dùng để tiếp khách hàng ngày như bát nước chè xanh, như đồ ăn thuốc Lào, trầu có mặt trong mọi cuộc vui, buổi họp làng quê, trầu trong các buổi lễ tế thần, tế gia tiên, lễ tang, lễ cưới, lễ mừng... Trầu cau còn là quà tặng, là sớ trong đám cưới, trầu thay thiệp báo, thiệp mời trước ngày hôn lễ. Mọi người tuy nhìn thấy nhưng mang bao ý nghĩa sâu đậm trong đời sống văn hóa của người Việt Nam...

Ăn trầu là phong tục cổ truyền và phổ biến ở vùng nhiệt đới châu Á. Đồ cội gốc Dân tộc nào ở Đông Nam Á cũng có những câu chuyện kể về cây cau, dây trầu. Vùng Nam Á là vùng trầu cau rừng lớn – người dân ăn trầu trong suốt hàng ngàn năm lịch sử. Trong cuốn “Trầu cau Việt đời xưa” của nhà nghiên cứu Nguyễn Ngọc Chính trích lời Georges Lebrun viết về vùng trầu: “Vùng phát triển hiện nay có thể nhìn rõ bằng mắt thường đi từ bờ biển phía Đông của đảo Madagascar và Zanzibar đến châu Á từ miền sông Indus, rồi đến bờ sông Dniepr qua Đài Loan và Philippines, sông Indonexia vùng Moluques bao quanh các đảo Mariannes, Caroline, Salomon, Fidji, Bismarck, và Tân Guinée, đến khép kín ở đảo Réunion, đi qua Eo Torrès, biển Arafoura, Timor và phía Nam những đảo Sonde. Có thể nói trầu cau ở những vùng đất... rừng 8 triệu cây sồi vuông có 200 triệu người ăn trầu kể cả đàn ông, đàn bà, già - trẻ, tất cả hoàng đế và người dân, thuốc và tất cả các giới người, tất cả các tôn giáo”.

Với người Việt Nam, truyện cổ là biểu hiện nét văn hóa đặc sắc của dân tộc. Mỗi truyện cổ đều mang những tình cảm, những ý nghĩa thiêng liêng, gắn bó thân thiết trong tâm hồn mỗi người. *Tro ng m y ngàn năm ã ch s cho đ n ngày nay và có ã là mãi mãi, tr u cau luôn hi n đ n trong đ i s ng các dân t c Vi t Nam và các dân t c châu Á.*

Dù giàu nghèo ai cũng có thể có, mỗi truyện cổ thấm vào lòng cùng cau b tám, b t quy n vào r v chạy đ luôn là s b t đ u, s kh i m tình c m. Dân gian có câu

"M ng tr u là đ u câu chuy n",

m ng tr u đi đôi với i chào, i thăm h i hay làm quen:

"T n đây ăn m t m ng tr u

H i r ng quê quán ã đâu chẳng là

Có tr u mà ch ng có cau

Làm sao cho đ môi nhau thì làm".

Đi với các nam thanh niên nam nữ xa kia thì mỗi truyện cổ đều bắt đầu một tình yêu, một cuộc hôn nhân - *"M ng tr u nên dâu nhà ng i".* Trong việc cưới, hỏi nh n l v t tr u cau là đ ng nghĩa với việc nh n l i c u hôn, là giao c gi a hai h . Đó là một nghi thức đặc sắc của người Việt.

T ngày ăn ph i m ng tr u

M ng ăn môi đ , đ s u đấm chiêu

B t r ng thu c đ u bùa yêu

Làm cho ăn phải nhĩ u đi u xót xa

Làm cho quên mẹ, quên cha

Làm cho quên cửa, quên nhà

Làm cho quên cửa đường ra, đi vào

Làm cho quên cá dế i ao

Quên sông tằm mát, quên sao trên trời

Trong hôn nhân, trò u cau có một vai trò quan trọng. Tuy chỉ "Ba đường một mẹ trò u cay" nhưng "Mẹ ng trò u nên dâu nhà người"

. Trong lễ cưới, hỏi và mâm cỗ cúng tế hàng - vợ thẹn cửa hôn nhân, bao giờ cũng phải có buồng cau và tía lá trò u. Người ta xem buồng cau có đẹp không, cuống lá trò u có tươi không mà đoán được cuộc sống đôi lứa có đẹp duyên không. Theo tục lệ, nhà ai có con gái gả chồng, sau khi ăn hỏi xong cũng đem trò u cau biếu hàng xóm và bà con nội ngoại. Vì mẹ ng trò u là tục lệ, là tình cảm nên ăn được hay không cũng không ai chê.

Trò u thêm cánh phải ng cau và a chòm xong

Mẹ ng trò u có bên chòm tòng

Xin chàng đừng lấy vào trong thăm nhà.

Nào là chào mẹ chào cha

Cố u, cô, chú, bác mẹ i ra x i trở u.

Miếng trở u nếp ng th m luôn có mặt trong hôn l là s kh i g i, nh c nh m i ng i h ng v m t tình yêu son s t, m t cu c s ng v ch ng g n bó, th y chung và luôn l y nghĩa tình làm trở ng:

Trở u này trở u qu , trở u h i

Trở u loan, trở u ph ng, trở u tôi, trở u mình

Trở u này trở u tính, trở u tình

Trở u nhân, trở u ngãi, trở u mình v i ta

Trở u này tên i hôm qua

Trở u cha, trở u mẹ đem ra cho chàng

